

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายวิชา ส32103 ประวัติศาสตร์สากล

ภาคเรียนที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์สากล

เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการเรียนรู้ที่ 7 หลักฐานทางประวัติศาสตร์

เวลา 1 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

2. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ส 4.1 ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ

ตัวชี้วัดปลายทาง

ส 4.1 ม.4-6/2 สร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. จำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทต่างๆ โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ได้
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของไทยและสากลได้
3. วิเคราะห์คุณค่าและประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ได้

4. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เพื่อศึกษาเรื่องราวในอดีตของไทยและสากลจะต้องใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นหลักในการศึกษา ดังนั้นการจำแนกประเภทของหลักฐาน และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของหลักฐานทางประวัติศาสตร์แต่ละประเภทได้จึงเป็นเรื่องสำคัญ

5. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ โดยนำเสนอตัวอย่างที่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน
2. คุณค่าและประโยชน์ของวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์
3. ผลการศึกษา หรือโครงการงานทางประวัติศาสตร์

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

-

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการคิด

- ทักษะการคิดวิเคราะห์

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

- กระบวนการทำงานกลุ่ม
- ทักษะการสืบค้น
- ทักษะการคิดแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์

7. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

(วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม วิธีสอนประวัติศาสตร์โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์)

ขั้นนำ

1. ครูนำภาพทางประวัติศาสตร์ มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับภาพตามทักษะและความรู้เดิม ดังนี้
 - ภาพอะไร หรือภาพใคร
 - เหตุการณ์นั้นเกิดเมื่อไร
 - มีความสำคัญอย่างไร
 - ภาพเหล่านั้นเป็นประวัติศาสตร์หรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นสอน

2. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์
3. นักเรียนทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ครูเฉลยคำตอบให้นักเรียนฟัง
4. นักเรียนทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง การวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ ครูหาอาสาสมัครนักเรียน 2-3 คน ออกมานำเสนอผลงานของตนที่หน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

6. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้

9. การวัดและประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
นักเรียนทำใบงานที่ 2.1	ใบงานที่ 2.1	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
นักเรียนทำใบงานที่ 2.2	ใบงานที่ 2.2	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
นักเรียนนำเสนอผลงาน	แบบประเมินการนำเสนอผลงาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

10. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน ประวัติศาสตร์สากล ม.4-ม.6
2. เอกสารประกอบการสอน
3. ใบความรู้ เรื่อง การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์
4. ใบงานที่ 2.1 เรื่อง การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์
5. ใบงานที่ 2.2 เรื่อง การวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ

แหล่งการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ

เอกสารประกอบการสอน
ตัวอย่าง หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ภาชนะดินเผา บ้านเชียง จ.อุดรธานี

หอนาฬิกาบิ๊กเบน ประเทศอังกฤษ

วิหารนอเตรอะดาม ประเทศฝรั่งเศส

พีระมิด แห่งอาณาจักรอินคา

พีระมิดชิเชนอิตซา ประเทศเม็กซิโก

ปราสาทนครธม ประเทศกัมพูชา

ใบความรู้

เรื่อง การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ถูกนำมาใช้ในการสืบค้นประวัติศาสตร์ ที่มาของความเป็นชาติไทยมีหลากหลายประเภทข้อมูล จึงได้จัดจำแนกประเภทเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

ประเภทของหลักฐาน	ลักษณะของหลักฐาน	หลักฐาน
1. หลักฐานที่ประเมินตามความน่าเชื่อถือของหลักฐาน 1.1 หลักฐานขั้นต้น 1.2 หลักฐานชั้นรอง	 1.1 บันทึกหรือคำบอกเล่าของผู้พบเห็นเหตุการณ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง 1.2 ผลงานที่เขียนขึ้นหรือเรียบเรียงขึ้นภายหลังจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วโดย อาศัยจากคำบอกเล่าหรือจากหลักฐานขั้นต้น	 จารึก บันทึกการเดินทาง จดหมายเหตุ โบราณสถาน โบราณวัตถุ พงศาวดาร ตำนาน วิทยานิพนธ์ หนังสือเรียน
2. หลักฐานที่กำหนดตามตัวอักษร 2.1 หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร 2.2 หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร	 2.1 หลักฐานที่เป็นการศึกษาด้วยตนเองหรือการตีความจากนักวิชาการประวัติศาสตร์ จากสาขาวิชาต่างๆ เช่น นักมานุษยวิทยา นักโบราณคดี นักภูมิศาสตร์ 2.2 หลักฐานที่มีการจารึก บันทึกเป็นตัวอักษรบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ	 หลักฐานทางโบราณสถาน โบราณวัตถุ หลักฐานทางด้านศิลปะ หลักฐานจากคำบอกเล่า จารึก ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ หนังสือพิมพ์

ประเภทของหลักฐาน	ลักษณะของหลักฐาน	หลักฐาน
3. หลักฐานที่กำหนดตาม จุดมุ่งหมายของการผลิต 3.1 หลักฐานซึ่งเป็นผลผลิตที่ มนุษย์ตั้งใจสร้างขึ้น 3.2 หลักฐานซึ่งเป็นผลผลิต ที่มนุษย์มิได้สร้างหรือตั้งใจ สร้างขึ้น	3.1 หลักฐานทางโบราณสถาน โบราณวัตถุที่ถูกสร้างขึ้นใน สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัย ประวัติศาสตร์ 3.2 หลักฐานต่างๆ ที่ถูกค้นพบ ซึ่งเป็น ร่องรอยของมนุษย์ที่อาศัยอยู่ใน สภาพแวดล้อมช่วงก่อนประวัติศาสตร์	โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลาจารึก ฯลฯ โครงกระดูกมนุษย์ ชากสัตว์ ซากปรักหักพังของสิ่งก่อสร้าง

ใบงานที่ 2.1

เรื่อง การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ลักษณะสำคัญของหลักฐานทางโบราณคดี คือข้อใด
 - ก. ปูนแพทช์ ปูนโหล
 - ข. ศิลาจารึก จดหมายเหตุ
 - ค. พงศาวดาร ภาพวาดในถ้ำ
 - ง. โครงกระดูกมนุษย์ ขวานหิน
2. “ เทพปกรณัม ” เป็นหลักฐานในลักษณะใด
 - ก. การบอกเล่า
 - ข. ศิลาจารึก
 - ค. จดหมายเหตุ
 - ง. เครื่องมือเครื่องใช้
3. ข้อใดเป็นหลักฐานที่บันทึกโดยเจตนา
 - ก. เพลง เจริญศุทธา
 - ข. นิทาน เทพปกรณัม
 - ค. หนังสือพิมพ์ โครงกระดูก
 - ง. เครื่องใช้สำริด ภาพวาดในถ้ำ
4. ข้อใดเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่ตั้งใจ
 - ก. พระพุทธรูป
 - ข. นิทานพื้นบ้าน
 - ค. โครงกระดูก
 - ง. ภาพวาดในถ้ำ
5. หลักฐานประเภทใดที่เกิดขึ้นในสมัยประวัติศาสตร์
 - ก. พงศาวดาร
 - ข. ภาพเขียนบนผนังถ้ำ
 - ค. เครื่องประดับของมนุษย์
 - ง. ถ้ำที่อยู่อาศัยของมนุษย์
6. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง
 - ก. อียิปต์เกิดก่อนเมโสโปเตเมีย
 - ข. โรมและกรีกรวมตัวสู้กับอียิปต์
 - ค. บ้านเชียงเก่ากว่าเมโสโปเตเมีย
 - ง. เอเชียไมเนอร์คือประเทศอิหร่านในปัจจุบัน
7. ผู้ที่รู้จักใช้เหล็กเป็นกลุ่มแรก คือข้อใด
 - ก. ชาวจีน – กลุ่มแม่น้ำฮวงโห
 - ข. ชาวฮิตไทต์ – เอเชียไมเนอร์
 - ค. ชาวอารยัน – กลุ่มแม่น้ำสินธุ
 - ง. ชาวเปอร์เซีย – ริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

8. ข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันนับเป็นหลักฐานชั้นใดทางประวัติศาสตร์
- ก. หลักฐานชั้นต้น
 - ข. หลักฐานชั้นสอง
 - ค. หลักฐานชั้นที่สาม
 - ง. หลักฐานที่ไม่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์
9. ลักษณะสำคัญของหลักฐานทางโบราณคดี คือข้อใด
- ก. ปุ่มแพทย์ ปุ่มโหร
 - ข. ศิลจารึก จดหมายเหตุ
 - ค. พงศาวดาร ภาพวาดในถ้ำ
 - ง. โครงกระดูกมนุษย์ ขวานหิน
10. ในมณฑลเหอหนาน (Honan) ของจีนมีการค้นพบเครื่องปั้นดินเผาเนื้อสีแดงทาสีดำ หรือชนิดมีลวดลาย มีอายุประมาณ 2,000 ปี ก่อนคริสตกาลนั้น จัดว่าเป็นหลักฐานชนิดใด
- ก. หลักฐานสมัยหินใหม่
 - ข. หลักฐานสมัยหินกลาง
 - ค. หลักฐานสมัยหินเก่า
 - ง. หลักฐานทางประวัติศาสตร์

เรื่อง การจำแนกหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. ลักษณะสำคัญของหลักฐานทางโบราณคดี คือข้อใด
 - ก. ปูนแพทช์ ปูนโหล
 - ข. ศิลาจารึก จดหมายเหตุ
 - ค. พงศาวดาร ภาพวาดในถ้ำ
 - ง. โครงกระดูกมนุษย์ ขวานหิน
2. “ เทพปกรณัม ” เป็นหลักฐานในลักษณะใด
 - ก. การบอกเล่า
 - ข. ศิลาจารึก
 - ค. จดหมายเหตุ
 - ง. เครื่องมือเครื่องใช้
3. ข้อใดเป็นหลักฐานที่บันทึกโดยเจตนา
 - ก. เพลง เจริญศุภรา
 - ข. นิทาน เทพปกรณัม
 - ค. หนังสือพิมพ์ โครงกระดูก
 - ง. เครื่องใช้สำริด ภาพวาดในถ้ำ
4. ข้อใดเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่ตั้งใจ
 - ก. พระพุทธรูป
 - ข. นิทานพื้นบ้าน
 - ค. โครงกระดูก
 - ง. ภาพวาดในถ้ำ
5. หลักฐานประเภทใดที่เกิดขึ้นในสมัยประวัติศาสตร์
 - ก. พงศาวดาร
 - ข. ภาพเขียนบนผนังถ้ำ
 - ค. เครื่องประดับของมนุษย์
 - ง. ถ้ำที่อยู่อาศัยของมนุษย์
6. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้อง
 - ก. อียิปต์เกิดก่อนเมโสโปเตเมีย
 - ข. โรมและกรีกรวมตัวสู้กับอียิปต์
 - ค. บ้านเชียงเก่ากว่าเมโสโปเตเมีย
 - ง. เอเชียไมเนอร์คือประเทศอิหร่านในปัจจุบัน
7. ผู้ที่รู้จักใช้เหล็กเป็นกลุ่มแรก คือข้อใด
 - ก. ชาวจีน – กลุ่มแม่น้ำฮวงโห
 - ข. ชาวฮิตไทต์ – เอเชียไมเนอร์
 - ค. ชาวอารยัน – กลุ่มน้ำสินธุ
 - ง. ชาวเปอร์เซีย – ริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

8. ข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันนับเป็นหลักฐานชั้นใดทางประวัติศาสตร์
- ก. หลักฐานชั้นต้น
 - ข. หลักฐานชั้นสอง
 - ค. หลักฐานชั้นที่สาม
 - ง. หลักฐานที่ไม่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์
9. ลักษณะสำคัญของหลักฐานทางโบราณคดี คือข้อใด
- ก. ปุ่มแพทย์ ปุ่มโหร
 - ข. ศิลาจารึก จดหมายเหตุ
 - ค. พงศาวดาร ภาพวาดในถ้ำ
 - ง. โครงกระดูกมนุษย์ ขวานหิน
10. ในมณฑลเหอหนาน (Honan) ของจีนมีการค้นพบเครื่องปั้นดินเผาเนื้อสีแดงทาสีดำ หรือชนิดมีลวดลาย มีอายุประมาณ 2,000 ปี ก่อนคริสตกาลนั้น จัดว่าเป็นหลักฐานชนิดใด
- ก. หลักฐานสมัยหินใหม่
 - ข. หลักฐานสมัยหินกลาง
 - ค. หลักฐานสมัยหินเก่า
 - ง. หลักฐานทางประวัติศาสตร์

เฉลย

1.	ง	2.	ข	3.	ก	4.	ค	5.	ก
6.	ค	7.	ข	8.	ง	9.	ง	10.	ก

ใบงานที่ 2.2

เรื่อง การวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สนใจมานำเสนอ 10 ชิ้น และวิเคราะห์หลักฐาน

ชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์	ลักษณะของหลักฐาน	ประเภทของหลักฐาน	ที่ตั้งของหลักฐาน
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

เฉลย

ใบงานที่ 2.2

เรื่อง การวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สนใจมานำเสนอ 10 ชิ้น และวิเคราะห์หลักฐาน

ชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์	ลักษณะของหลักฐาน	ประเภทของหลักฐาน	ที่ตั้งของหลักฐาน
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

(เฉลยตามคำตอบของนักเรียน โดยอยู่ในดุลยพินิจของครูผู้สอน)